

معلمی در قرن ۲۱: چگونه در دنیای مدرن آلمام بخش باشیم؟

نویسنده:

زهرا باقری سیده زهرا جعفری

آفتاب‌گیار

موسسه انتشارات آفتاب گیار

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی

سالنامه: باقری، زهرا - ۱۳۶۸

عنوان و نام پدیدآور: معلمی در قرن ۲۱: چگونه در دنیای مدرن الهام بخش باشیم؟ نویسنده زهرا باقری، سیده زهرا جعفری.

منابع: تهران: آفتاب گیتی، ۱۴۰۳

منابع: ظاهري: ۱۰۱

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۴-۸۳۴-۲

وضعيت فهرست نويسنده: فبيا

يادداشت: كتابنامه: ص. ۹۸ - ۱۰۱

موضوع: معلمان — آر بخش

Teacher effectiveness

معلمان — روابط با شاگردان

Teacher-student relationships

واقعیت مجازی در آموزش و پرورش

Virtual reality in education

شناخت از ووده: جعفری، سیده زهرا - ۱۳۶۵

ردی: بندی کنگره: ۳/LB1-۰۲۵

ردی: بندی دیوی: ۱۰۲-۳۷۱

شماره کتابشناسی ملی: ۱۰۰-۶۳۸۸

اطلاعات و گورد کتابشناسی: فبيا

آفتاب گان

عنوان: معلمی در قرن ۲۱: چگونه در دنیای مدرن الهام بخش باشيم؟

نویسنده گان: زهرا باقری، سیده زهرا جعفری

صفحه آرایی و تنظیم: مریم طباطبائی

نشر و پخش: موسسه انتشاراتی آفتاب گیتی

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۳

شمار گان: ۱۰۰ انسخه

قیمت: ۱۱۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۱۴-۸۳۴-۷

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

آدرس: تهران- میدان اتریش- خیابان بنفسه ۱۰- مجتمع تجاری اداری باران- واحد ۱۴۳

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار	۸
فصل اول؛ معلمی در دنیای مدرن	۱۱
تفییرات در نقش معلم در دنیای آرزو	۱۱
ویژگی‌های معلم قرن ۲۱	۱۲
تأثیر فناوری بر آموزش و تدریس	۱۳
چالش‌های معلمی در دوران دیجیتال	۱۴
چرا معلمان الهام‌بخش مهم هستند؟	۱۵
اهمیت یادگیری مادام‌العمر	۱۶
معلمان به عنوان راهنمای و مشاور	۱۷
ارتباطات مؤثر معلم با دانش‌آموزان	۱۸
فصل دوم؛ توسعه مهارت‌های ارتقاباطی	۱۹
اهمیت ارتباطات مؤثر در تدریس	۱۹
تکنیک‌های تقویت مهارت‌های ارتقاباطی معلمان	۲۰
چگونه گوش دادن فعال را در کلاس درس پیاده کنیم؟	۲۱
زبان بدن و تأثیر آن در ارتباطات با دانش‌آموزان	۲۲
مدیریت و هدایت پژوهش‌ها در کلاس	۲۳
ایجاد فضای ارتقاباطی باز و اختنام‌آمیز	۲۴
چطور به طور مؤثر بازخورد دهیم؟	۲۵

۲۵	روش‌های برقراری ارتباط با والدین دانشآموزان
۲۶	حل تعارضات و مدیریت بحران‌های ارتباطی
۲۷	استفاده از فناوری برای تقویت ارتباطات
۲۸	قدرت داستان‌گویی در آموزش
۳۰	فصل سوم: آموزش بر مبنای فناوری
۳۰	تعريف آموزش دیجیتال و تأثیر آن بر معلمان
۳۱	ابزارهای فناوری که همچل کار باید پشناسد
۳۲	چگونه از کلاس‌های آنلاین بهره‌بردار، کیم؟
۳۳	استفاده از رسانه‌های اجتماعی برای آموزش
۳۴	چگونگی طراحی محتواهای آموزشی دیجیتال
۳۵	واقعیت مجازی و واقعیت افزوده در آموزش
۳۶	استفاده از پلتفرم‌های تعاملی برای یادگیری
۳۷	ربات‌ها و هوش مصنوعی در تعلیم و تربیت
۳۸	تمریس بر اساس بازی‌های آموزشی دیجیتال
۳۹	نقش فناوری در تقویت خودآموزی دانشآموزان
۴۰	آموزش از راه دور و چالش‌های آن برای معلمان
۴۱	اهمیت آموزش دیجیتال برای معلمان و دانشآموزان
۴۲	مدیریت امنیت آنلاین و حریم خصوصی در فضای دیجیتال
۴۳	تشویق به استفاده از منابع آنلاین و تحقیق مستقل
۴۴	تأثیر آموزش فناوری در برآوری آموزشی
۴۶	فصل چهارم: انگیزه‌بخشی و پرورش استعدادها
۴۶	چگونه انگیزه را در دانشآموزان تقویت کنیم؟

۴۷	شناسایی و پرورش استعدادهای فردی دانشآموزان
۴۸	روش‌های معلم برای ایجاد محیطی لذگیزشی
۴۹	استفاده از تقویت مشتث در آموزش
۵۰	آموزش بر اساس علاوه‌مندی‌های دانشآموزان
۵۱	روش‌های تشویق به تفکر مستقل و حل مسئله
۵۲	نقش رقبت سالم در لذگیزبخشی
۵۳	اهمیت ایجاد اهداف مشخص برای دانشآموزان
۵۴	تقویت اعتماد به نفس در دانشآموزان
۵۵	حمایت از دانشآموزان با نیازهای خاص
۵۶	تأثیر شگفت‌لذگیز تشویق و تحسین در یادگیری
۵۷	چطور از اشتباهات به عنوان فرصتی برای یادگیری استفاده کنیم؟
۵۸	راهکارهایی برای کاهش اضطراب در دانشآموزان
۵۹	استفاده از پروژه‌های گروهی برای تقویت مهارت‌ها
۶۰	معرفی و اهمیت آموزش مهندسی بر پروژه
۶۲	چگونه پروژه‌ها را در کلاس درس مدیریت کنیم؟
۶۳	طراحی پروژه‌های جناب و کاربردی برای دانشآموزان
۶۴	یادگیری از طریق حل مسئله: رویکردهای نوین
۶۵	ایجاد چالش‌های فکری و عملی برای دانشآموزان
۶۶	استفاده از پروژه‌های گروهی برای ارتقاء مهارت‌های اجتماعی
۶۷	ارزیابی پروژه‌ها: نحوه انجام ارزیابی مؤثر
۶۹	استفاده از پروژه‌ها برای تقویت تفکر انتقادی
۷۰	چطور به دانشآموزان کمک کنیم تا مسائل واقعی را حل کنند؟

۷۱	استفاده از پروژه‌های بین‌المللی برای تقویت مهارت‌های جهانی
۷۲	تحلیل عملکرد و نتایج پروژه‌ها
۷۳	پازخورد دادن مؤثر در پروژه‌های گروهی
۷۴	کاربرد فناوری در مدیریت و ارائه پروژه‌ها
۷۵	فصل ششم: چالش‌های معلمان و راهکارهای آن
۷۶	چالش‌های روزانه‌ون در حرفه معلمی
۷۷	مقابله با استرس و فرسودگی، شغلی معلمان
۷۸	مدیریت رفتارهای چالش‌برانگیز در کلاس
۷۹	تطبیق با تغییرات مستمر در سیستم آموزش
۸۰	حل مشکلات موجود در منابع آموزشی
۸۱	روش‌های بهبود روابط با دانش‌آموزان
۸۲	چطور با کمبود منابع آموزشی مقابله کنیم؟
۸۳	مدیریت زمان و اولویت‌بندی وظایف
۸۴	راهکارهای حفظ تعادل میان زندگی شخصی و شغلی
۸۵	مقابله با بحران‌های روانی و عاطفی دانش‌آموزان
۸۶	حمایت از معلمان در برابر فشارهای مدیریتی
۸۷	راههای مقابله با ناامیدی و موانع حرفه‌ای
۸۸	نقش معلم در ایجاد تغییرات مثبت در مدرسه
۸۹	فصل هفتم: آموزش اخلاقی و ارزش‌ها
۹۰	اعمیت تدریس اخلاق و ارزش‌ها در مدرسه
۹۱	راههای تقویت مسئولیت‌پذیری در دانش‌آموزان
۹۲	آموزش احترام و هم‌بستی مسامحت‌آمیز در کلاس

۹۳	شویق به همدلی و فهم احساسات دیگر
۹۴	ایجاد محیطی عادلانه و متنوع در کلاس
۹۴	رویکردهای دیگر برای تقویت آموزش اخلاقی در کلاس
۹۵	نقش معلم در ایجاد روحیه کار گروهی
۹۵	اهمیت صداقت و درستی در آموزش
۹۵	مقابله با بی احترامی و خشونت در مدارس
۹۶	مسئولیت اجتماعی معلمان در پرورش، تعلیم آینده
۹۶	آموزش فرهنگ‌های مختلف و تنوع اجتماع
۹۷	تأثیر تعلیم و تربیت اخلاقی در جامعه
۹۸	منابع و مأخذ

پیشگفتار

کتاب «معلمی در قرن ۲۱: چگونه در دنیای مدرن الهامبخش باشیم؟» با هدف بررسی چالش‌ها، فرصت‌ها و مهارت‌های ضروری برای معلمان در دوران کنونی تألیف شده است. دنیای امروز، دنیای پیچیده‌ای است که به سرعت در حال تغییر است و از این رو، آموزش و پژوهش نیز باید خود را با این تغییرات سازگار کند. معلمان، به عنوان اساسی‌ترین ارکان فرآیند آموزشی، باید بتوانند نه تنها به آموزش دانش‌آموزان بپردازند، بلکه مهارت‌ها و ویژگی‌هایی را در خود پژوهش دهند که آنان را قادر سازد تا در دنیای دیجیتال و جهانی شده امروز، نقشی اثرگذار ایفا کنند. در این کتاب، تلاش شده است تا نگاهی جامع به این وظایف و چالش‌ها انداده شود و روش‌هایی برای بدلیل معلمان به رهبران آموزشی الهامبخش، معرفی گردد.

یکی از ویژگی‌های برجسته‌ای که دنیای مدرن از معلمان انتظار دارد، توانایی انطباق با تحولات سریع فناوری و استفاده از تراکمی این فناوری است. عصر دیجیتال به طور چشم‌گیری شیوه‌های یادگیری و تدریس را تغییر داده است و معلمان باید این تغییرات را درک کرده و ابزارهایی همچون کلاس‌های آنلاین، ترمافناهای آموزشی و پلتفرم‌های تعاملی را به طور مؤثر در کلاس‌های خود به کار گیرند. بنابراین، یکی از بخش‌های مهم کتاب به آموزش معلمان در زمینه استفاده از فناوری اختصاص دارد تا بتوانند فراموش از تدریس سنتی عمل کرده و به یادگیری فعال و خلاقانه کمک کنند.

امروزه دیگر نمی‌توان به آموزش صرفاً به عنوان انتقال اطلاعات از علم به دانش آموز نگاه کرد. یادگیری یک فرآیند فعال است که در آن دانش‌آموزان نه تنها اطلاعات را از معلمان دریافت می‌کنند، بلکه باید قادر باشند آن اطلاعات را تحلیل کنند، در زمینه‌های مختلف به کار ببرند و در نهایت به تفکر انتقادی دست یابند. در این کتاب، بر اهمیت تفکر انتقادی، حل مسئله، و آموزش مبتنی بر پژوهه تأکید شده است. این رویکردها به معلمان کمک می‌کند تا دانش‌آموزان خود را به چالش‌های دنیای واقعی آماده سازند و مهارت‌هایی همچون تفکر خلاق، حل مشکلات پیچیده و همکاری‌های گروهی را در آن‌ها تقویت کنند.

معلمان امروز باید توانایی‌های ارتباطی بسیار قوی داشته باشند. ارتباط مؤثر با دانش‌آموزان، همکاران و والدین از اساسی‌ترین مهارت‌هایی است که هر معلمی باید به آن مسلط باشد. در این کتاب به طور مفصل به تکنیک‌های تقویت مهارت‌های ارتباطی پرداخته شده است، از جمله اینکه چگونه می‌توانیم فضای باز و اعتمادآمیز در کلاس درس ایجاد کنیم تا دانش‌آموزان

بتوانند نظرات و احساسات خود را آزادانه ابراز کنند. همچنین، بر اهمیت گوش دادن فعال، بازخورد مؤثر و مدیریت بحث‌ها در کلاس تأکید شده است تا معلمان بتوانند فرآیند یادگیری را به شیوه‌ای مؤثر هدایت کنند.

نقش معلم تنها محدود به تدریس دروس نمی‌شود. معلمان باید به عنوان رهبران آموزشی عمل کنند. آن‌ها باید انگیزه‌بخش باشند، دانش‌آموزان را به سمت کشف استعدادهای خود هدایت کنند و در نهایت به تربیت نسل آینده کمک کنند. این کتاب بر نقش معلمان به عنوان رهبران آموزشی تأکید دارد و تلاش می‌کند تا روش‌هایی برای تقویت مهارت‌های رهبری در معلمان ارائه دهد. رهبری در کلاس درس نه تنها به معنای مدیریت کلاس است، بلکه به معنای الهام‌بخشی به دانش‌آموزان و ایجاد یک فضای یادگیری مثبت و حمایت‌گر نیز می‌باشد.

در کنار همه این مهارت‌ها و ویژگی‌ها، معلمان باید قادر باشند تا با چالش‌های مختلف موجود در حرفه خود مواجه شوند. فشارهای اجتماعی، مالی و حتی احساسی ممکن است باعث فرسودگی شغلی معلمان شوند. این کتاب محققین به بررسی راهکارهایی برای مقابله با استرس و فرسودگی شغلی می‌پردازد و راههای حفظ و دل‌بین زندگی شخصی و حرفه‌ای معلمان را پیشنهاد می‌کند. از سوی دیگر، این کتاب به چالش‌های مدیریت رفتارهای چالش‌برانگیز در کلاس، چگونگی حل مشکلات و ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان در شرایط سخت و دشوار نیز پرداخته است.

یکی از مهم‌ترین مسائل در دنیای امروز، آموزش اخلاق و ارزش‌هاست. در دنیای پیچیده و پرفسار امروزی، پرورش شهروندانی با مسئولیت‌پذیری اجتماعی، احترام، تنوع فرهنگی، توجه به حقوق بشر و حفظ محیط زیست از اهمیت بسیاری برخوردار است. معلمان به عنوان مرتبیان نسل آینده، نقش مهمی در انتقال این ارزش‌ها به دانش‌آموزان ایفا می‌کنند. در این کتاب، به روش‌های آموزش اخلاقی و پرورش ارزش‌ها در مدارس پرداخته شده است و بر لزوم ایجاد فضای آموزشی عادلانه و احترام‌آمیز تأکید شده است.

همچنین، در این کتاب به شیوه‌های نوین تدریس، از جمله استفاده از آموزش مبتنی بر پژوهش، حل مسئله و روش‌های یادگیری فعال پرداخته شده است. این شیوه‌ها به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا توانایی‌های خود را در دنیای واقعی به کار ببرند و همچنین به آن‌ها فرصت می‌دهد تا در یک فضای تعاملی و همکاری محور رشد کنند.

۱۰ *** معلمی در قرن ۲۱؛ چگونه در دنیای مدرن الهامبخش باشیم؟

در نهایت، این کتاب قصد دارد معلمان را به سمت یک رویکرد جامع و هوشمند در آموزش هدایت کند. معلمان باید به عنوان افرادی پیشرو در تربیت و آموزش نسل آینده شناخته شوند، کسانی که نه تنها اطلاعات را منتقل می‌کنند، بلکه نسل آینده را به چالش می‌کشند و آن‌ها را برای مقابله با چالش‌های جهانی و اجتماعی آماده می‌سازند. امید است که این کتاب به عنوان منبعی الهامبخش برای معلمان و مردمیان در سرتاسر جهان عمل کند و به آن‌ها کمک کند تا به بهترین نحو ممکن نقش خود را در فرآیند آموزش ایفا کنند.

آینده آموزشی ما در دستان معلمان است و هدف این کتاب کمک به این معلمان است تا بتوانند در دنیای مدرن و بیچاره امروز، به بهترین شیوه ممکن عمل کنند.